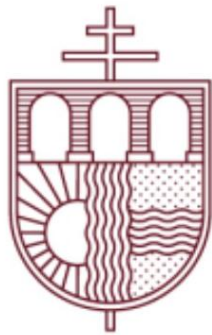

**NAPPALI TANÍTÓ SZAKOS HALLGATÓK
GYAKORLATI KÉPZÉSI PROGRAMJA**

**GÁL FERENC
EGYETEM**

**PEDAGÓGIAI KAR
SZARVAS
2021**

A tanítóvá válás feltétele a mind magasabb szintű elméleti ismeret elsajátítása, és ezzel párhuzamosan a gyakorlati pedagógiai munkához szükséges jártasságok, készségek és képességek fejlesztése.

Ebben a kar oktatói mellett segítségére lesznek a gyermekkel való bánás – és a tanítás mintáját nyújtó szakvezetők.

Ismereteinek gyakorlatban történő alkalmazása önismeretre, egyre nagyobb önállóságra készíti. Ezt tükrözi egyrészt a képzési formák elnevezése: egyéni komplex pedagógiai gyakorlat, csoportos tanítási gyakorlat, egyéni tanítási gyakorlat, összefüggő komplex szakmai gyakorlat, zárótanítás.

- Az elméleti és a gyakorlati ismeretek köre szorosan egymásra épül,
- a pedagógia és a pszichológia elméleti és gyakorlati ismeretei nyújtanak alapot a különböző műveltségterületek tantárgy-pedagógiáinak gyakorlati alkalmazásához.

A gyakorlati felkészítés során a maga komplexitásában ismerheti meg az iskolai tevékenységeket, a pedagógus szerepkört.

A hospitálásokra és a tanítási gyakorlatokra előzetesen fel kell készülnie – átismételnie a feladatokkal kapcsolatos elméletet, és értelmeznie a megoldandó feladatokat.

A hospitálás és tanítás alkalmával a hallgató a gyakorlati helyen 7.45-ig jelenjen meg. A hallgató a gyakorlatra a pedagógushivatáshoz méltó öltözetben és állapotban köteles megjelenni.

Amennyiben a hallgató tervezete elégtelen vagy nem megfelelt (a képző intézmény által elvárt sztenderd szerint készült forma és tartalom) minősítésű, akkor a hallgató a gyakorlatát nem teljesítheti.

Sikertelen csoportos/egyéni tanítás az adott félévben egyszer javítható. A csoportos/egyéni tanítás javítása bizottság előtt történik. A bizottság tagjai: szakvezető tanító, egyetem tantárgypedagógusa, gyakorlatiképzés-vezető; a bizottságban részt vehet: gyakorlóintézmény igazgatója vagy megbízott helyettese, a képző kar dékánja és általa megbízott helyettese. A gyakorlati jegy megszerzésére őszi félévben január 31-ig, tavaszi félévben május 31-ig van lehetőség, a gyakorlati képzés vezetőjének engedélyével.

A gyakorlatra orientált felkészülésnek, az iskolai hospitálásnak, valamint tanítási gyakorlatának az eredményessége összefügg a pedagógus pályára készülésével.

A képzés idején Pedagógiai Napló vezetése kötelező.

A Pedagógiai Napló nagyalakú füzet (lehetőleg vonalas), mely arra szolgál, hogy a gyakorlat alkalmával megfigyelt élményeit, pedagógiai eseményeket, helyzeteket, adatokat ebbe összegyűjtse, rendszerezze, és az ezekkel kapcsolatos észrevételeit, a tanulságokat feljegyezze. Napló jellegét az adja, hogy a naptári

időrend szerint vezeti (=mikor, melyik óvodában/iskolában, osztályban, milyen feladatot végzett, ki volt a gyakorlatvezetője). Feljegyzése legyen konkrét, tömör, egyértelmű, ellenőrizhető, nyelvi-, helyesírási-, nyelvhelyességi szempontból igényes. Írjon olvashatóan!

A Naplóvezetés formája:

Megfigyelés

| Elemzés

Problémaiával a kar gyakorlati képzés vezetőjéhez fordulhat.

Az ellenőrzés, értékelés valamennyi tantárgy/műveltségterület szempontjából egységes:

Az ellenőrzést, értékelést a gyakorlóiskolai szakvezetők, az összefüggő komplex szakmai gyakorlatának vezetője, a kar tantárgypedagógusok, a pedagógiát és pszichológiát oktatók végzik.

A gyakorlati képzés célja: olyan tanítók képzése, akik alkalmasak a 6-12 éves korosztály tanítási-tanulási és nevelési feladatainak differenciált ellátására az 1-4. osztályban valamennyi, az 1-6. osztályban egy választott műveltségi területen.

A gyakorlati képzés formái:

1. egyéni komplex pedagógiai gyakorlat
2. csoportos tanítási gyakorlat
3. egyéni tanítási gyakorlat
4. nyári nevelési gyakorlat
5. összefüggő komplex szakmai gyakorlat

Képzési formák	Félévek								
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
Egyéni komplex ped.gyak.		2 nap 10 óra mai 1K	2 nap 10 óra mai 1K	2 nap 10 óra mai 1K	2 nap 10 óra mai 1K				40
Csoportos tanítási gyak.				0/3 óra gyj 2K	0/3 óra gyj 2K	0/6 óra gyj 3K	0/6 óra gyj 3K		270
Egyéni tanítási gyak.						2 hét gyj 5K	2 hét gyj 5K		100
Nyári nevelési gyakorlat						10 nap mai 2K			50
Összefüggő komplex szakmai gyak.								8 hét * 200 óra zt. gyj. 10K	200
Nemzetiségi iskolai gyakorlat**	5 nap A	5 nap A	5 nap A	5 nap A	5 nap A	5 nap A	5 nap A		
									660

* Nemzetiségi képzés esetén az alapképzés mintatanterve alapján – 8 hetes külső szakmai gyakorlat – csak nemzetiségi nevelést, oktatást folytató iskolában tölthető le

** Az iskolai szakmai gyakorlat csak nemzetiségi nevelést, oktatást folytató iskolában tölthető le

A GYAKORLATI KÉPZÉS SZERVEZETI FORMÁI

1. EGYÉNI KOMPLEX PEDAGÓGIAI GYAKORLAT

Időrend, időkeret:

- a.) II. félév (2 nap) 10 óra mai
- b.) III. félév (2 nap) 10 óra mai
- c.) IV. félév (2 nap)
- d.) V. félév (2 nap)

Ez a képzési forma 4 féléves (2-5). A 2. félévben 1-1 napon hospitálnak, óvodában, illetve iskolában. A 3., 4., 5. félévben csak gyakorló iskolát látogatnak, szemeszterenként 2 napot (összesen 10 órát) hospitálnak a **hallgató számára kijelölt óvodában, iskolában**. Ezek során a Pedagógia és Pszichológia tanszék oktatói, illetve a tantárgypedagógusok által megadott szempontok alapján figyelik meg a komplex pedagógiai folyamat egyes részleteit.

A gyakorlatról a hallgatók minden esetben Pedagógiai Naplót vezetnek. A Naplónak együttesen tartalmaznia kell a gyakorlaton szerzett tapasztalatokat, pontos feljegyzéseket.

A Pedagógiai Naplót a szakvezetők aláírják a Neveléstudományi Intézet illetékes oktatója, a gyakorlati képzés vezetője ellenőrzi.

II.-III.-IV.-V. félév

A képzés feladatai:

A pedagógiai gyakorlatok keretében a hallgató:

- célirányosan, különböző pedagógiai szempontok szerint figyelje meg:
 - a különböző korosztályú (óvodás, iskolás 1-6. oszt.) gyermeket,
 - a pedagógus személyiségét/tevékenységét,az iskolai tevékenységet a maga komplexitásában.,
- szerezzen közvetlen tapasztalatot az alábbiakról:
 - a különböző nevelési szinterek hatásairól, motivációiról,
 - a nevelési szituációkról: az interakcióiról, (kapcsolatokról) a konfliktusokról és kezelésükről,
- az általános iskola 1-4. osztályában tanítandó tantárgyak és az 1-6. osztályban választott műveltségi terület speciális aspektusairól vegyen részt olyan pedagógiai jellegű szituációkban, ahol gyakorolhatja a pedagógus szerepeket, a kommunikáció válfajait.

A képzés követelményei:

A gyakorlata során a pedagógia, pszichológia tantárgyak elméleti ismereteinek felelevenítése, a pedagógiai szaknyelv használata.

Ismerje meg a különböző tanítói szerepeket. Az iskolai életbe gyermekközpontú szemlélettel kapcsolódják.

A gyakorlati képzés különböző formáiban rejlő lehetőségeket használja fel a pedagógusi készségeinek alakításához.

Aktivitása, önfejlesztő tevékenysége, adottságai és a külső szociális hatások által tanúsítsa pedagóguspályára teremttségét.

Feleljen meg a mindennapi szakmai gyakorlat pedagógiai, pszichológiai igényességű, szaktudást kívánó elvárásainak.

Megfigyelő, elemző, értékelő tevékenysége során olyan kognitív, affektív, szociális, önintegráló készségekre tegyen szert, amelyek birtokában integratív szemlélettel rendelkezik, iskola-, program-, folyamatelemzésre és értékelésre kész és képes.

1. feladat: Feljegyzés a Gyakorló Általános Iskola szellemiségéről, főbb sajátosságairól a Pedagógiai Naplóba.

Az iskola:

- épület, környezete, tantermei
- a nevelést-oktatást segítő tárgyi feltételek (könyvtár, tornaterem stb.)
- a nevelőtestület, a szakvezetők (létszám, nevelő-oktató munkájuk jellemzői)
- a tanulóközösség (létszám, osztályok, a tanítási gyakorlatban való részvételük, tanórán kívüli tevékenységük stb.)
- az intézmény elvárásai a kari hallgatóival szemben

2. feladat: Óvodai hospitálás feladatai

1. Figyelje meg egy kiválasztott kisgyermek interakcióit (kapcsolatait) a környezetével!
2. Válasszon a tapasztalt/megfigyelt interakciók közül egyet, és írja le (tömören) a szituációt!
3. Vegyen részt az udvari vagy csoportszobai játékban, jegyezze fel, mit játszottak!
4. Kapcsolódjon be a gondozó tevékenységbe, majd jegyezze is fel, mit csinált!

Napközis megfigyelés szempontjai:

1. Figyelje meg a napközis foglalkozás történéseit, jegyezze le!
2. Vegyen részt az írásbeli és szóbeli feladatok ellenőrzésében!
3. Beszélgetés a nevelővel, ill. gyerekekkel
- játékkezdemenyezés.

3. feladat: Játékgyűjtemény készítése (a 2., 3., 4. félév alatt, folyamatosan!)

A játékgyűjtemény összeállításának célja:

- előkészülés a szabad idő tudatos tervezésére és kihasználásra.
- A gyerekekkel való kapcsolatának alakítása a tanórán kívül szabadidőben.

Követelmény:

Minimum 10 db, a gyerekek életkorának megfelelő szintű játék gyűjtése, a Pedagógiai Naplóba rögzítve.

4. feladat

1. Ismerje meg azokat a dokumentumokat: tanmenet, tankönyv (a pedagógus és a tanulók munkaeszközei), amelyekkel a tananyag feldolgozása történik.

2. Vegyen részt

2.1 Tevékenyen a pedagógiai munkába

- feladatok, eszközök (pedagógus, tanuló) előkészítése
- közreműködés differenciált foglalkoztatásnál (pl.: feladatok megértésének segítése, elvégzésük ösztönzése, ellenőrzése)
- tanulmányi sétákon, szünetekben, szabadidőben, segítse az osztály tanító munkáját (étkeztetés, játék vezetése stb.)
- ha bármilyen rendezvény lesz az iskolában, azon vegyen részt.

Megjegyzés: A pedagógiai feljegyzés készítésekor ismétlje át a tanulásról tanultakat!

5. feladat:

5/1. A pedagógus munkájának megfigyelése

Szemponatok:

Tájékozódjon a szakvezető tanító munkarendjéről, időbeosztásról! (Mennyi időt tölt az iskolában, osztályban, mennyi időt igényel a felkészülés, füzetjavítás, egyéb iskolai munka?)

Érdeklődjön meg, milyen szakirodalmakat használ a felkészüléshez a tanító! Értékelje a nevelői magatartást a látott tanórán! (Következetes, szigorú, engedékeny stb.)

Volt-e alkalma megfigyelni a pedagógus konfliktusmegoldó tevékenységét?

Írja le a konfliktus lényegét és elemezze megoldási módját!

5/2. Figyelje meg a tanulók esetében a négy legfontosabb tényezőt:

- Tanulási készsége, mely egy tágabb, átfogóbb tanuláshoz való viszonyulást, a megismerésben való ügyességet tartalmaz.

- Tanulási képessége, amely a konkrét tanulási tevékenységben való jártasságot jelenti.

- Tanulási szokása az a rutin, rendezettség, összeszedettség, ami képessé teszi a rendszeres, kitartó munkára.

- Iskolaattitűdjéről szerint mit nyújt neki az iskola, mit vár el tőle, ennek alapján hogyan viszonyul az ott folyó neveléshez?

5/3. Személyes részvétel a pedagógiai munkában

4 óra tanítói megfigyelés, felzárkóztatás végzése, segédanyagok készítése a tanítási órákhoz. 1 órát napköziben töltsön el!

A Pedagógiai Naplójába írja le, hogy milyen feladatokba kapcsolódott be (segítőként vagy önállóan) és jelezze, voltak-e élményei vagy problémái.

6. feladat:

1. Lehetőséget kell biztosítani a választott műveltségi terület óráinak látogatására, megfigyelésére az 1-6. osztályig.

2. Figyelje meg hogyan értékeli a pedagógus!

a.) Az értékelés pedagógiai funkciója

- információnyújtás a gyerek számára teljesítményszintjéről,
- információnyújtás az osztály (csoport) számára teljesítményszintjéről,
- fegyelmezés,
- a helyes közösségi magatartás megerősítése,
- a szokásalakulás elősegítése.

b.) Az értékelés formája

- tárgyi,
- verbális
- metakommunikatív,
- komplex.

c.) Az értékelés tartalma

- a gyerekek munkájának közös bírálata,
- csoportos jutalmazás,
- dicséret az osztály (csoport) előtt,
- dicséret egyénileg. (...)

A Pedagógiai Naplójába írja be az esetleges mikrotanítás óravázlatát!

Képzési napok: a félév szorgalmi idejében, később kijelölt napokon.

Értékelés formája: minősített aláírás

jól megfelelt
megfelelt
nem felelt meg

Értékelő személy: a szakvezető értékelése, jellemzése alapján a gyakorlati képzés vezetője

A gyakorlat színtere: a hallgató számára kijelölt gyakorlóiskola

2. CSOPORTOS TANÍTÁSI GYAKORLAT

Időrend, időkeret:

- IV. félév (heti 1x3 óra) 45 óra (magyar, **technika**) gyj
- V. félév (heti 1x3 óra) 45 óra (**matematika**, testnevelés) gyj
- VI. félév (heti 1x6 óra) 90 óra **kötelező természetismeret, ének, vizuális** gyj
- VII. félév (heti 2x3 óra) 90 óra (3 óra 1-4. osztályban, 3 óra választott műveltségi területen 1-6.osztályig) gyj

A tantárgypedagógiai tanulmányokkal egy időben, illetve befejeztével, a 4. félévben megkezdődnek a csoportos tanítási gyakorlatok. Ezek során (4-7. félév) a hallgatók tanítási gyakorlati csoportokban, szakvezetők irányításával a gyakorlatban ismerkednek meg az nevelési-oktatási folyamat tervezésével, szervezésével, irányításával, ellenőrzésével, értékelésével.

Mindez egyrészt a szakvezető bemutató tanításainak, másrészt a hallgatók csoport előtti tanításainak folyamán valósul meg.

Lebonyolítása hármás egységben – előkészítés, tanítás, elemzés – történik.

A gyakorlatok időpontja nem módosítható, a beosztástól eltérni nem lehet, minden hallgató köteles részt venni minden alkalommal a csoportos gyakorlatokon. Hiányzását minden esetben igazolnia kell.

Aki nem vesz részt rendszeresen a tanítási gyakorlaton, annak a szakvezető nem írja alá a leckeönyvét. Külön intézkedést csak rendkívüli esetben, a gyakorlati képzés vezetője hozhat.

A hallgatók kötelesek az előkészítési órára:

- a szakvezető által megadott elméleti anyagot átismételni,
- a megjelölt szakirodalmat feldolgozni,
- a tanítás vázlatát önállóan elkészíteni, a szakvezetőnek bemutatni,
- az előkészítési órán folyó közös munkában aktívan részt venni.

A csoport előtti tanításra kijelölt hallgató és helyettese köteles:

- az előkészítési órán meghatározott szempontok figyelembevételével, a részletes tanítási tervezetet vagy vázlatot önállóan elkészíteni,
- a tervezetet a szakvezető által meghatározott időre – általában egy héttel a tanítás előtt – átadni,
- a szakvezető észrevételei alapján a szükséges korrekciókat elvégezni,
- a tanításhoz szükséges előzetes szervezési feladatok (megfigyelések, gyűjtések, szemléltető eszközök, stb.) elvégezni,
- a tanításra a legjobb tudása szerint felkészülni

A tanítást végző hallgató:

- önállóan és felelősséggel vezeti az órát,
- szervezi a saját- és a tanulók munkáját,
- irányítja a kijelölt anyag feldolgozását, a kitűzött célok megvalósítását,
- biztosítja az óra oldott légkörét,
- értékeli a tanulók teljesítményét.

A szakvezető csak kivételes esetben szól(hat) bele a tanító munkájába. Az óra vezetését átvenni csak akkor tanácsos, ha a hallgató rögtönzött megoldásai később már nehezen korrigálhatók.

A hallgatói tanítás alatt a csoport tagjai kötelesek:

- a megfigyelési szempont alapján az elemzési órára anyagot gyűjteni,
- jegyezni az általuk helyesnek vagy helytelennek vélt, de mindenképpen említésre méltó pedagógiai megoldást,
- figyelni a tanulók magatartását, a nevelési szituációkat.

Az elemzési órán a tanító hallgató köteles:

- az előzetes tervéhez és az óra folyamán adódott konkrét helyzethez viszonyítva
- értelmezni és indokolni az alkalmazott eljárásait,
- magyarázni az előzetes tervtől való esetleges eltérés okait, szükségességét,
- az óra kitűzött célja elérésének eredményeit vagy eredménytelenségét,
- válaszolni a szakvezető és a hallgatók tanítással kapcsolatban feltett kérdéseire.

A helyettes tanító hallgató feladata:

- a tanító hallgató munkáját megadott szempontok alapján összegezni, értékelni
- a magyarázatait, értelmezéseit minősíteni,
- a csoporttársak megjegyzéseire, problémafelvetéseire reagálni.

A csoporttársak feladata:

- az elemzésben, a megbeszélésen aktívan részt venni,
- feljegyzéseik alapján véleményüknek, meglátásaiknak hangot adni,
- tapasztalatokat, tanulságokat rögzíteni.

IV. félév

Feladat:

Magyar nyelv és irodalom, **technika** tantárgyból a tanítási gyakorlati csoportokban bemutató tanítások megfigyelése.

Ugyanezen tantárgy tanítására, elemzésére való felkészülés, szakvezetői előkészítés és a tantárgypedagógusokkal történő egyeztetés alapján.

Az óra tervezetének meghatározott időre való leadása.

Időrend, időkeret: 3 óra/hét = 45 óra

(1 óra tanítás, 1 óra elemzés, 1 óra előkészítés)

Időpont: 8⁰⁰ – 8⁴⁵-ig tanítási óra

12⁰⁰ – 13³⁰-ig óraelemzés, előkészítés

Feladat:

Modellnyújtás-modellállás; tanulásirányítás; alapvető munkaszokások megfigyelése és gyakorlása; a tanulókkal való helyes bánásmód bemutatása, illetve követése; a tanulói munkát segítő és szabályozó dokumentumok megismerése. (Az általános iskolai nevelés és oktatás helyi terve, tanmenet, tematikus terv, óravázlat, osztálynapló.)

Fejlesztő készségek, képességek, tulajdonságok:

A szervezésben való jártasság, figyelemmegosztás képessége a tanulói és tanítói szerepbe, az érzelmi azonosulás képessége.

Gyakorlati megvalósítás

Bemutató tanítás

- magyar nyelv és irodalom (1-2 óra/félév)
- **technika** (1-2 óra/félév)

Mikrotanítás magyar nyelv és irodalom, **technika** tantárgyból (esetleg egész óra megtartása)

- Szervezési feladatok

- A tanítási gyakorlaton résztvevő csoportok felelőse a szakvezető tanító. A szakvezető a szervezői, irányítói feladatokat is ellátja.
- A hallgató minősítése:
- Értékelés formája: gyakorlati jegy
- Értékelő személy: szakvezető tanító
- A gyakorlat színtere: gyakorlóiskola
- A tantárgypedagógus az előkészítő órákon lehetősége szerint vegyen részt.

A gyakorlat kötelező, pótolni csak betegség esetén lehet a gyakorlati képzés vezető engedélyével!

V. félév

Feladat:

Matematika, testnevelés tantárgyakból a tanítási gyakorlati csoportokban bemutató tanítások megfigyelése. Ugyan ezen tantárgy tanítására, elemzésére való felkészülés, szakvezetői előkészítés a tantárgypedagógusokkal történő egyeztetés alapján. Az óra tervezetének meghatározott időre való leadása.

Időrend, időkeret: 3 óra/hét = 45 óra

(1 óra tanítás, 1 óra elemzés, 1 óra előkészítés)

Időpont: 8⁰⁰ – 8⁴⁵-ig tanítási óra

12⁰⁰ – 13³⁰-ig óraelemzés, előkészítés

Fejlesztő képességek, tulajdonságok:

Az alkotó képesség kibontása: a tervezéshez szükséges mérlegelés és döntési képesség fejlesztése; az önértékelés és kudarctűrő képesség fokozása, reális énkép alakítása; a pályához való pozitív beállítódás segítése.

Gyakorlati megvalósítás

Bemutató tanítás

- matematika, testnevelés

Hallgatók önálló tanítása

Teljes órák (kb. 3-4 óra/félév)

Szervezési feladatok: mint a IV. félévben

VI. félév

Feladat:

A hallgatók felkészítése minden tárgy tanítására, a tanulókkal való differenciált bánásmód gyakorlása.

Az órák tervezetének meghatározott időre való leadása.

Időrend, időkeret: 6 óra/hét (vizuális kultúra, ének-zene **kötelező a természetismeret**)
(2 óra tanítás, 2 óra elemzés, 2 óra előkészítés)

Időpont: 8⁰⁰ – 10⁰⁰-ig tanítási órák

Délutáni időpontban: 12⁰⁰ – 14⁴⁵-ig elemzés, értékelés, előkészítés

Gyakorlati megvalósítás:

Bemutató tanítást tart a szakvezető természetismeret, ének-zene, vizuális kultúra tantárgyakból.

A hallgatók minden tantárgyat taníthatnak, de csoport előtti tanítás ebben a félévben:

- természetismeret (1 óra) és
- vizuális kultúra, ének-zene (1 óra) tárgyból legyen

Szervezési feladatok: mint a IV. félévben

VII. félév

– A választott műveltségi területen 1-6. osztályig.

– Csoportos tanítási gyakorlat 1-4. osztályban.

Teljes órák tartása **a szakvezető által kijelölt tantárgyból (ismerve a hallgató felkészültségét)**. Minden hallgatónak minimum 2 órát kell tartania a csoport előtt.

Időrend, időkeret: 6 óra/hét
(2 óra tanítás, 2 óra elemzés, 2 óra előkészítés)

12⁰⁰ – 13³⁰-ig vagy 14⁰⁰ – 15³⁰-ig

Képzési nap: kedd 1-4. osztályban
szerda 5-6. osztályban (műveltségterület)

Időpont: **8⁰⁰-8⁴⁵-ig**

Feladat:

A tanítási csoportokban a bemutató tanítások megfigyelése, valamennyi műveltségi területen előkészítés, tanítás és elemzés.

Gyakorlati megvalósítás

Bemutató tanítás (kb. 2 óra/félév) a műveltségi területből és kb. 2 óra 1-4. osztályban

- Hallgatók csoport előtti tanítása

Szervezési feladatok: mint a IV. félévben

3. EGYÉNI TANÍTÁSI GYAKORLAT

Időrend, időkeret:

a.) VI. félév 2 hét 2x5 nap gyj

b.) VII. félév 2 hét 2x5 nap gyj (egymást követő két hét az adott félév munkarendje szerint)

Minden hallgató két alkalommal (6-7. félév folyamán) kéthetes folyamatos iskolai gyakorlaton vesz részt.

A kéthetes gyakorlat folyamán a hallgatóknak a szakvezetők irányításával az iskolai munka egészét átfogó feladatsort kell teljesíteniük, ezért erre az időre a kari tanulmányi feladatok alól mentesülnek.

A tanításokra vázlatot kell készíteni, s ezt a tanítás előtt legalább 24 órával be kell mutatni a szakvezetőnek, illetve meg kell beszélni a szakvezetővel.

A tanórán kívüli feladatokat a szakvezetővel történő megbeszélés szerint a lehetőségek figyelembe vételével kell elosztani (pl.: családlátogatás, fogadóóra).

A hallgató munkabeosztását úgy kell megszervezni, hogy jusson ideje a tanításokra való alapos felkészülésre. Biztosítani kell, hogy a munkájához szükséges felszerelést megkapja.

Nem érvényesíti a félévet a szakvezető, ha a hallgató igazolatlanul hiányzik, illetve ha a hallgató az előírt egyéni feladatokat elfogadható szinten nem teljesíti.

VI. félév

Feladat:

Tanítási órák önálló tartása a tanult tantárgypedagógiák alapján a tanítási órák tudatos tervezése; helyzeteket próbáljon meg pedagógiai és pszichológiai ismeretei alapján megoldani; folyamatosan legyen a gyermekek között, működjön együtt velük, a tanórán kívül is, fogadtassa el magát velük, gyakorolja a tanítási szerepeket és tevékenységeket. Vezessen napközis foglalkozásokat, korrepetálást.

A tehetséges tanulók felismerése és segítése mellett gondoskodni kell a lemaradók felzárkóztatásáról. A hallgató előzetes felkészülés után óravázlattal (tervezettel) készül a tanításokra. A vázlatokat előző nap köteles a szakvezetőnek megfelelő minőségben bemutatni és jóváhagyatni. Az iskolai adminisztrációs munkában való jártasság alapozása is itt történik: naplók vezetése, nyomtatványok kitöltése, konkrét ügyek intézése stb.

- Gyakorlatvezetőjével megbeszélve válasszon ki egy tehetséges vagy egy tanulási nehézséggel küzdő tanulót, és próbáljon vele egyénileg foglalkozni! Ezt a foglalkozását részletesen írja el a Pedagógiai Naplójába!
- Az iskolai dokumentumok közül a pedagógiai programok (osztályfőnöki terv) tanulmányozása a félév feladata.

Időrend, időkeret: VI. félév 2x5 nap (egymást követő két hét az adott félévben, folyamatosan)

A gyakorlati képzés formái:

Úgy kell megszervezni a gyakorlatot, hogy a hallgatónak 10 nap alatt minimum 13 órát kell önállóan megtartani az 1-4. osztályban.

A tanítási órák lehetőség szerint a következők legyenek:

- magyar nyelv és irodalom	2 óra	} 10 + du. 3 (csütörtök) tanítási tevékenység irányítása
- matematika	2 óra	
- természetismeret	1 óra	
- ének-zene	1 óra	
- testnevelés	2 óra	
- vizuális kultúra	1 óra	
- technika	1 óra	

A hallgatók minősítése

A 10 nap alatt végzett tanórai munkáért, az önálló tanításokért felelősök a szakvezetők.

Értékelés formája: gyakorlati jegy

Értékelő személy: szakvezető tanító jellemzése és javaslata alapján a gyakorlati képzés vezetője

A gyakorlat színtere: gyakorlóiskola

A gyakorlat kötelező, pótolni csak betegség esetén lehet a gyakorlati képzés vezetőjének engedélyével!

VII. félév

Feladat:

Lehetővé kell tenni, hogy a hallgatók teljes felelősséggel önállóan dolgozzanak. A többi feladat megegyezik a VI. félév feladatával. Egy délután napközi foglalkozás vezetése. Lehetőség szerint az iskola egyéb programjain, rendezvényein való részvétel.

Időrend, időkeret:

VII. félév 2x5 nap (egymást követő két hét az adott félév munkarendje szerint)

A gyakorlati képzés formái

Úgy kell megszervezni a gyakorlatot, hogy a hallgatók 10 nap alatt minimum 13 órát tartsanak önállóan 1-4. osztályban és tanulási tevékenység irányítása.

A tanítási órák arányai lehetőség szerint a következők legyenek:

- magyar nyelv és irodalom	3 óra	}	du. napközi, tanulási tevékenység irányítása
- matematika	3 óra		
- természetismeret	2 óra		
- testnevelés	2 óra		
- ének-zene	1 óra		
- vizuális kultúra	1 óra		
- technika	1 óra		

A hallgatók minősítése: mint a VI. félévben

4. ÖSSZEFÜGGŐ KOMPLEX SZAKMAI GYAKORLAT

(IV. évfolyam) VIII. félév

A kar IV. évfolyamos hallgatói, a 8. félévben kötelezően két hónapos összefüggő komplex szakmai gyakorlatot végeznek külső általános iskolában. A kari hallgatókra vonatkozó rendelkezéseken (Tanulmányi és Vizsgaszabályzat stb.) túl a Szervezeti és Működési Szabályzat és az adott iskola pedagógusokra vonatkozó más előírásai az érvényesek.

A gyakorlólhely megszervezése a hallgató feladata.

A gyakorlat befejező mozzanata a zárótanítás, amely a karon kisorsolt tantárgyból a gyakorlat helyszínén lesz, bizottság jelenlétében lesz.

A gyakorlati képzés vezetője minden tanév októberében a 2 hónapos gyakorlattal kapcsolatos tennivalókat és a zárótanítás tantárgyának sorsolását az összes IV. éves hallgató részvételével végzi el, illetve adja közre azokat az írásbeli dokumentumokat, útmutatókat, segédleteket, melyek a gyakorlat lebonyolításához szükségesek.

1. A kéthónapos gyakorlat célja:

- lehetőséget adni arra, hogy a hallgatók beleélhessék magukat a pedagógus szerepbe, betekintést nyerhessenek a rendszeres, folyamatos tanítói munkába, közvetlenül megismerhessék a tanító iskolai és iskolán kívüli feladatait;
- elősegíteni elméleti ismereteik tudatos, gyakorlati alkalmazását;
- elősegíteni a pedagógus munkához szükséges tevékenységek és képességek megismerését, megszerezését, gyakorlását, illetve korrigálását;
- a hallgató önálló elképzeléseinek figyelembevétele egyéni képességeinek fokozatos fejlesztése;
- szerezzen tapasztalatokat arról a közélet, kulturális és társadalmi viszonyról, amelyek közötti hivatását gyakorolni fogja.

2. Szervezés, beosztás, program:

A gyakorlat minden év februárjától – március végéig (8 hét) tart.

Az 1-4. osztályokban a 2 hónap alatt kb. 48-52 órát tanítsanak. A műveltségi területen (1-6. osztályokban) összesen a 8 hét alatt: 8-12 órát. A 2 hónap során a hallgató rendelkezésére álló 200 órát az alábbiak szerint javasoljuk tervezni:

Tanításra	60 órát
Hospitálásra kb.	50 órát
Tanóra előkészítésre kb.	30 órát
A tanítási óra elemzésre kb.	30 órát
Napközis foglalkozás vezetésére 2 alkalommal kb.	10 órát
Tanórán kívüli tevékenységre kb.	20 órát
<u>(énekkar, szakkör, verseny, ünnepély, kirándulás stb.)</u>	
Összesen:	200 óra

A hallgató a két hónapot köteles az iskolában eltölteni, ami naponta 5 óra délelőtti és a szükséges délutáni elfoglaltságot jelenti.

3. Gyakorlat az osztályban, foglalkozási terv:

A hallgató a ciklus első napjain ismerkedjék az iskola, az osztály munkarendjével, a tanítók, tanárok nevelő és oktató tevékenységével, módszereikkel, adminisztrációs (napló, ellenőrző, tanmenet stb.) munkájukkal.

A hallgató által feldolgozandó tananyagot a szakvezető tanító jelöli ki. A tanításra való előkészület és az óra vezetése, a lehető legnagyobb önállósággal történjék.

Az órára való felkészülést tanítási vázlattal (óravázlat) kell dokumentálni (pedagógiai napló). A vázlatot a szakvezető tanító a tanítás megkezdése előtt átnézi, kézjeggyével látja el, s ha szükséges kiegészíti.

Alapvető követelmény, hogy a vázlat az óra tananyagának lényegét konkrétan, pedagógiai és logikai, módszertani szempontból helyesen és áttekinthető formában tartalmazza, tükrözze az órára való alapos felkészülést.

Óravázlat nélkül a hallgató nem taníthat!

A hallgató tanításán a szakvezető tanító legyen jelen! Az óra vezetését bízta a hallgatóra, s a tanításba (a fegyelmezési eseteket is beleértve) csak kivételes esetben avatkozzon be. Ha a hallgató felkészületlensége miatt a gyerekek tanítása kétséges, vegye át a tanítást. (Ebben az esetben az óra érdemjegye elégtelen) a tanítást kövesse a hallgató munkájának megbeszélése, szóbeli értékelése.

A kéthónapos gyakorlat során a fogadó iskola és a hallgató is törekedjen arra, hogy a jelölt minél több órát tanítson, és foglalkozást vezessen.

A hallgató a hospitálásokon készítsen feljegyzéseket (pedagógiai napló). a megtartott foglalkozásokat a szakvezetővel elemzik és értékelik.

4. Osztályon kívüli feladatok:

A gyakorlat ideje alatt a hallgatónak részt kell vennie az iskolában sorra kerülő minden pedagógiai jellegű munkában.

Ezek: a tanulók korrepetálása, tanulmányi séták, kirándulások, szakkörök, egyéb foglalkozások, szülői értekezletek, családlátogatások, nevelőtestületi értekezletek, összejövetel, diákönkormányzati program, rendezvény, szabadidős tevékenységek stb.

A hallgató önállóan nem végezhet családlátogatást, nem vezethet tanulmányi kirándulást és szülői értekezletet, nem vállalhat előadást szakmai továbbképzésen, értekezleten, bemutató tanításon, s ezzel nem bízható meg. Tapasztalatsere jellegű beszélgetésben önállóan részt vehet. A szakvezető tanítót rendszeresen több napon át nem helyettesítheti, de plusz feladatként órát vagy foglalkozást vezethet, ha erre felkérlik vagy megbízzák.

A gyakorlat egészének minősítésére, a hallgató jellemzésének leírására a kiadott nyomtatvány kitöltését kérjük a szakvezető tanítótól. A hallgató aláírása a jellemzésben leírtak tudomásulvételét igazolja. A hallgató az aláírást nem tagadhatja meg, de joga van véleményét „Megjegyzés”-ként a jellemzésre rávezetni.

A gyakorlat egészének minősítése: *minősített aláírás:*

- jól megfelelt;
- megfelelt;
- nem felelt meg.

Általános tudnivalók

1. A területi szakmai gyakorlat a tanítóképzés szerves része, ennek teljesítése nélkül a hallgató záróvizsgára nem bocsátható. **A gyakorlatot megrövidíteni vagy megszakítani nem szabad.**
2. Betegség esetén a hallgató az általános iskola igazgatójának és **a Gál Ferenc Egyetem Pedagógiai Karán a gyakorlati képzés vezetőjének köteles írásban jelenteni távolmaradását, a mulasztott napokat pótolni kell! A hiányzás mértéke nem haladhatja meg a gyakorlati idő 10%-át. A hiányzás kizárólag orvosi igazolás felmutatásával fogadható el.**
3. A hallgatók bármilyen problémájuk esetén keressék a kapcsolatot **a kar gyakorlati képzés vezetőjével.**

5. ZÁRÓTANÍTÁS

Időrend, időkeret:

a.) VIII. félév gyj (szigorlati értékű)

(várhatóan az adott tanév áprilisában)

Az iskolai gyakorlatok folyamatának lezárása zárótanítással, valamint annak megvédésével történik.

Felmentést zárótanítás alól csak az a hallgató kaphat, aki országos tanítási verseny döntőjébe jutott.

A zárótanítás idejét és tananyagát a szakvezető tanító határozza meg a sorsolásban megjelöltek szerint. A zárótanítás tantárgyának kihúzás a gyakorlatiképzés-vezető irányításával történik. A zárótanítás érdemjegye beszámít az oklevél minősítésébe.

A zárótanítás minősítése külön, erre a célra készített értékelő lapon (jegyzőkönyv) történik.

A zárótanítás bizottság előtt történik. A bizottság vezetésére a gyakorló általános iskola vezetőjét vagy helyettesét kérjük fel, tagnak a szakvezető tanítót és a munkaközösség-vezetőt javasoljuk. A kar oktatója is tagja a zárótanítás bizottságának.

A zárótanítás részét képezi az oklevél minősítésének, ezért **JEGYZŐKÖNYVET** (jegyzőkönyveket) kell felvenni. A zárótanítás érdemjegyét (5 fokozatú skála; 1, 2, 3, 4, 5) a bizottság állapítja meg.

A zárótanítás minősítése: gyakorlati jegy (szigorlati értékű)

A zárótanítás minősítését a kar gyakorlati képzés vezetője írja be az indexbe.

A szakmai gyakorlaton a **zárótanításra** készített írásbeli munkákat, a Pedagógiai Naplót, óravázlatot a hallgatók hozzák magukkal a JELLEMZÉSSEL és a JEGYZŐKÖNYVVEL együtt a gyakorlatot követő egy héten belül adják le a gyakorlati-képzés vezetőjének.

Nemzetiségi (szlovák, román, német) tanítónak nemzetiségi nyelvből is zárótanítást kell teljesítenie nemzetiségi általános iskolában. A roma nemzetiségi hallgatók zárótanításukat olyan osztályban teljesíthetik, melybe kisebbségi gyermekek is járnak.

IV. félév vége

**A II. ÉVFOLYAMOS HALLGATÓK IV. FÉLÉVI
NYÁRI GYAKORLATÁNAK ÚTMUTATÓJA**

A gyakorlat helye: önállóan választott fogadó gyermekintézmény; lehet napközis tábor, vagy szaktábor is. (...)

A gyakorlat ideje: a választott intézmény vagy tábor nyári munkarendjéhez igazodva.

A gyakorlat időtartama: 10 nap. (60 óra)

A gyakorlat célja: pedagógiai tapasztalatszerzés a gyermektanulmányozásban, a gyermek és önismeret fejlesztése, tanítói készségek, képességek gyakorlása sajátos körülmények között.

Feladat:

- Játsszon együtt a gyermekekkel, szervezze meg a játéktevékenység fejlesztéséhez szükséges feltételeket; élmények, eszközök, megfigyelések.
- Kezdeményezzen szabályjátékokat:
 - mozgásfejlesztő,
 - anyanyelvi játékokat,
 - értelmet fejlesztő játékokat,
 - dalos játékokat.

Vegyen részt minden szabadidős tevékenységben!

A napi feljegyzéseket a Pedagógiai Naplóba rögzítse!

A hallgató minősítése

Külön igazolás kitöltése, aláírása.

Értékelés formája: minősített aláírás

jól megfelelt
megfelelt
nem felelt meg

Értékelő személy: a táborban résztvevő tanító, akivel a hallgatónak kapcsolata van.

A Pedagógiai Naplót a hallgatók a félév megkezdése előtt adják le a kar gyakorlati képzés vezetőjének. A minősítést a kar gyakorlati képzés vezetője írja be az indexbe.

NEMZETISÉGI/KISEBBSÉGI TANÍTÓ SZAK

A képzési cél: olyan pedagógiai szakemberek képzése, akik elméletileg megalapozott ismeretek, készségek és képességek birtokában képesek az általános iskola 1-4. osztályában valamennyi műveltségi terület nevelési-oktatói feladatait, az 1-6. osztályban pedig a nemzetiségi anyanyelvi nevelés feladatait ellátni.

A végzettség szintje: BA

A képzési idő:

- félévek száma: 8

A gyakorlati képzés biztosítja a 6-12 éves gyermekek tanulásának irányításához, személyiségük fejlesztéséhez szükséges korszerű eljárások, módszerek gyakorlását iskolai környezetben, fejleszti a speciális tanítói képességeket, technikai jártasságokat. A gyakorlati képzés fogalmába beleértendők a hallgatók hospitálásai, csoportos és egyéni iskolai gyakorlatai, valamint a pedagógiai és tantárgypedagógiai, illetve a nemzetiségi stúdiumok keretében végzett gyakorlatok is.

A gyakorlati képzés formái:

1. egyéni komplex pedagógiai gyakorlat
2. csoportos tanítási gyakorlat
3. egyéni tanítási gyakorlat
4. nyári nevelési gyakorlat
5. összefüggő komplex szakmai gyakorlat

A nemzetiségi/kisebbségi hallgatók iskolai gyakorlata megegyezik a tanító szak gyakorlatával, minden félévben ugyanazokat a feladatokat, gyakorlatokat kell teljesíteni magyar iskolában, továbbá a nemzetiségi nyelvű gyakorlatot nemzetiségi iskolai csoportban félévente egyénileg ütemezve kell teljesíteni. A nyári gyakorlatnak és a 8 hetes szakmai gyakorlatnak legyen része a nemzetiségi/kisebbségi iskolai gyakorlat is.

Képzési formák	Félévek								
	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	Összesen
Egyéni komplex ped.gyak.		2 nap 10 óra mai 1K	2 nap 10 óra mai 1K	2 nap 10 óra mai 1K	2 nap 10 óra mai 1K				40
Csoportos tanítási gyak.				0/3 óra gyj 2K	0/3 óra gyj 2K	0/6 óra gyj 3K	0/6 óra gyj 3K		270
Egyéni tanítási gyak.						2 hét gyj 5K	2 hét gyj 5K		100
Nyári nevelési gyakorlat						10 nap mai 2K			50
Összefüggő komplex szakmai gyak.								8 hét * 200 óra zt. gyj. 10K	200
Iskolai gyakorlat**	5 nap A	5 nap A	5 nap A	5 nap A	5 nap A	5 nap A	5 nap A		
									660

* Az alapképzés mintatanterve alapján – 8 hetes külső szakmai gyakorlat – csak nemzetiségi nevelést, oktatást folytató iskolában tölthető le

** Az iskolai szakmai gyakorlat csak nemzetiségi nevelést, oktatást folytató iskolában tölthető le

A nemzetiségi tanítói oklevél megszerzéséhez záróvizsgát kell tenni.

A záróvizsga előfeltételei:

- az előírt kreditek megszerzése
- zárótanítások (magyar és nemzetiségi) megléte
- szakdolgozat elkészítése

A záróvizsga két részből áll:

- A hallgató a záróvizsga-bizottság előtt megvédi szakdolgozatát.
- Szóbeli vizsgát tesz az elemi fokú neveléshez és képzéshez szükséges tantárgypedagógiai ismeretekből (beleértve az 1-4. osztály műveltséganyagát és a nemzetiségi területet az 1-6. osztályban). A szóbeli vizsga tárgyköreit úgy kell megállapítani, hogy a jelölt pszichológiai, pedagógiai és szaktudományi felkészültségéről is számot adhasson, tételét komplex módon, az elmélet és a gyakorlat egységében fejthesse ki.
- Zárótanítások

A záróvizsga eredménye négy érdemjegy átlaga:

- a szakdolgozat és megvédése,
- a szóbeli tétel/ek kifejtése,
- a zárótanítások (magyar és nemzetiségi nyelven) érdemjegyei.

A nemzetiségi hallgatók iskolai gyakorlata megegyezik a tanítói szak gyakorlatával, minden félévben ugyanazokat a feladatokat, gyakorlatokat kell teljesíteni: nemzetiségi iskolai osztályokban. **A 8 hetes szakmai gyakorlat ideje és tartalma is megegyezik.**

Zárótanítást magyar nyelven (1 tantárgyból) kell tartani és gyakorlati jeggyel minősíteni. Nemzetiségi/kisebbségi nyelven is (1 tantárgyból) kell tartani és gyakorlati jeggyel minősíteni.

A nemzetiségi/kisebbségi tanítók megfigyelési szempontjai

Hogyan készült fel a hallgató a tanításokra és a mindennapi tevékenységek irányítására?

1. Érvényesültek-e a felkészülésben a nyelvi, pedagógiai, pszichológiai, szaktárgyi, módszertani szempontok?
2. Figyelembe vette-e a gyermekcsoport életkori sajátosságait, nyelvi ismereteik szintjét? (szókincs, utasítások, közlések, udvariassági kifejezések stb.)

Hogyan valósította meg tervét?

1. Hogyan teremtette meg a tanításhoz szükséges nyelvi légkört?
2. Milyen eszközökkel motiválta a gyerekeket a nemzetiségi nyelv gyakorlására? Készített-e szemléltető eszközöket?
3. Beszéde, nyelvhasználata minta volt-e a gyerekek számára, alkalmas volt-e az utánzásra alapuló nyelvtanulás közvetítésére?
4. Észrevette-e a hibás kiejtést – tapintatosan javította-e azt?
5. Hogyan valósította meg a nyelvi nevelést a többi napi tevékenységben (napközi, szabadidős tevékenységek, szünet stb.)?
6. A nemzetiségi nyelv megszerettetésének szándéka tükröződött-e a hallgató munkájában?

Képességei (figyelemmegosztás és koncentráció, kommunikatív képessége, kapcsolatteremtő képessége, vezető irányító képessége) és tulajdonságai (megértés, tapintat, türelem, empátia, következetesség, rugalmasság stb.)

1. Milyen nyelvi hangulatot tudott teremteni?
2. A tevékenységhez kapcsolt nyelvgyakorlásnál épített-e a nemzetiségi hagyományokra (ünnepekhez kapcsolódó szokások-ételek, népkismesterségek stb.)? Saját gyűjtéséből mutatott-e be valamit a csoportban (dalok, körjátékok, mondókák stb.)
3. A tervezett feladatokat maradéktalanul meg tudta-e valósítani?

A nemzetiségi tanító jelölt szerezzen tapasztalatokat:

- a kisebbségi nevelési feladatok helyéről az iskola helyi tantervében , valamint az osztály nevelési tervében való megjelenésről,
- az iskola nyitottságáról – a szülői ház, a tágabb társadalmi környezet irányában arról a speciális nemzetiségi hagyományápolásról, mely az iskola székhelyén (településen) és az iskolában folyik, látogassa meg – lehetőség szerint – a település tájházát, gyűjteményét.

Lehetőség szerint találkozzék, ismerkedjen meg:

- a Kisebbségi Önkormányzat képviselőivel tevékenységükkel,
- gyűjtsön néhány jellegzetes helyi mondókát, dalt, rigmust, mesét – ha lehet, a táj nyelvén.